

Jan Jachymek

Wydział Politologii

Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio K, Politologia 1, 7-22

1994

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ANNALES
UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA
LUBLIN — POLONIA

VOL. I, 1

SECTIO K

1994

Zakład Myśli Politycznej XIX i XX w. Wydziału Politologii UMCS

Jan JACHYMEK

Wydział Politologii

The Politology Faculty

1. RODOWÓD

Jesienią 1994 r. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej obchodził Jubileusz 50-lecia. Rocznicą tą zbiegła się z inną — nieco skromniejszą — 30-leciem politologii w Uniwersytecie.

Początki politologii sięgają 1964 r., kiedy to dr Jan Szreniawski¹ przystąpił do organizowania Studium Nauk Politycznych (SNP). Urząd rektora sprawował wówczas prof. dr hab. Grzegorz Leopold Seidler.

W 1969 r. kierownictwo SNP objął doc. dr Albin Koprucki.² Podjął On dzieło integracji podobnych placówek funkcjonujących w Akademii Medycznej, Akademii Rolniczej i Politechnice Lubelskiej, doprowadzając 14 czerwca 1975 roku do utworzenia Międzyuczelnianego Instytutu Nauk Politycznych (MINP). Rektorem Uniwersytetu wówczas był prof. dr hab. Wiesław Skrzydło.

Pracownicy MINP realizowali zajęcia dydaktyczne z przedmiotu „podstawy nauk politycznych” we wszystkich państwowych uczelniach Lublina, troszcząc się jednocześnie o zdobywanie stopni naukowych.

¹ Obecnie prof. dr hab. Wydziału Prawa i Administracji, kierownik Zakładu Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji UMCS.

² Obecnie prof. dr hab. Wydziału Humanistycznego, kierownik Zakładu Historii Nowożytnej Instytutu Historii UMCS.

Rozwój naukowy kadry pracowniczej pozwolił na uruchomienie w 1980 r. kierunku studiów dziennych w zakresie nauk politycznych. Jednocześnie MINP stał się w strukturze Uniwersytetu instytutem na prawach wydziału.

Zmiana na stanowisku dyrektora MINP nastąpiła w 1981 r. W wyniku wyborów funkcję tę powierzono doc. dr. hab. Ziemowitowi Jackowi Pietrasowi (obecnie prof. dr. hab. i kierownik Zakładu Stosunków Międzynarodowych). Bieg wydarzeń nie pozwolił Mu na dłuższe kierowanie Instytutem, gdyż po wprowadzeniu w Polsce stanu wojennego (13 grudnia 1981 r.) został odwołany z zajmowanego stanowiska.

W latach 1982–1990 na czele Instytutu stał doc. dr. hab. Edward Olszewski (dziś prof. dr. hab. i kierownik Zakładu Ruchów Politycznych). W tym okresie nastąpił wyraźny wzrost liczby uzyskiwanych stopni naukowych — doktora i doktora habilitowanego. Pomocną rolę w rozwoju Instytutu spełniła Rada, którą kierował prof. dr. hab. G.L. Seidler.

W 1990 r. w wyniku wyborów dyrektorem MINP został prof. dr. hab. Jan Jachymek, kierownik Zakładu Myśli Politycznej XIX i XX wieku, który w czerwcu tegoż roku jako pierwszy z grona pracowników został mianowany profesorem tytularnym. Rok 1990 zaznaczył się też uruchomieniem zaocznych studiów magisterskich. W grudniu tegoż roku, na podstawie ustawy z 12 września 1990 r. — zostały wręczone nominacje na stanowisko profesora UMCS trzem doc. dr. hab.: Z. J. Pietrasowi, Lechowi Zacherowi (kierownikowi Zakładu Socjologii Polityki) i Markowi Żmigrodzkiemu (kierownikowi Zakładu Systemów Politycznych).

Ze względu na fakt, że pracownicy Instytutu koncentrowali się w pracy dydaktycznej na studiach własnych — politologicznych, a także z powodu niemal zupełnego braku zapotrzebowania innych uczelni na realizację przedmiotu „nauki o polityce”, konieczna stała się zmiana nazwy, wszak przymiotnik „Międzyuczelniany” stracił swe uzasadnienie.

W dniu 8 lipca 1991 r. Senat UMCS podjął decyzję o zmianie nazwy, z MINP na Instytut Nauk Politycznych UMCS. W latach 1990–1992 zaznaczył się intensywny rozwój naukowy Instytutu: 2 pracowników uzyskało tytuły profesorskie, 3 zostało mianowanych na stanowisko profesora UMCS, 6 uzyskało stopnie naukowe doktora habilitowanego, 5 pomyślnie sfinalizowało przewody doktorskie. Ponadto w kwietniu 1992 r. Centralna Komisja do spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych przyznała INP prawo nadawania stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych w zakresie nauki o polityce. W dniu 13 listopada 1992 r. odbyła się pierwsza w Instytucie publiczna obrona pracy doktorskiej.³

³ Pierwszym wypromowanym doktorem był ppłk mgr Jan Figat. Tytuł pracy: „Armia

Krzepnięcie pozycji naukowej Instytutu dało dyrekcji podstawy do podjęcia starań o przekształcenie w wydział. Starania zostały pomyślnie zakończone 20 stycznia 1993 r., kiedy to Senat UMCS w tajnym głosowaniu przekształcił INP w Wydział Politologii ze skutkiem 15 lutego 1993 r., czyli od semestru letniego. Na tym też posiedzeniu Senat podjął decyzję o powołaniu nowego ósmego już zakładu na Wydziale — Zakładu Dziennikarstwa. Kierownikiem został prof. dr hab. Marcin Król z Warszawy.

Pierwsze uroczyste, otwarte posiedzenie Rady Wydziału Politologii z udziałem Jego Magnificencji Rektora UMCS prof. dr. hab. Eugeniusza Gąsiora, prorektora prof. dr. hab. Jerzego Bartmińskiego, dziekanów niektórych wydziałów, licznego grona dziennikarzy i studentów rozpoczęło się 26 lutego 1993 r. (w piątek) o godzinie 10.00 w sali im. Ignacego Daszyńskiego (nr 38 Ip) w budynku przy Placu Litewskim 3.

Jest to pierwszy w Polsce Wydział Politologii. Studia politologiczne w innych ośrodkach naukowych realizowane są na wydziałach o różnie brzmiących nazwach, np. w Warszawie — Wydział Dziennikarstwa i Nauk Politycznych (UW), w Krakowie — Wydział Prawa (UJ); we Wrocławiu — Wydział Nauk Społecznych (Uniwersytet Wrocławski).

Wydział Politologii jest 9. i zarazem najmłodszym wydziałem UMCS.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA

Struktura organizacyjna Wydziału opiera się na zakładach powoływanych decyzją Senatu. Oprócz 8 zakładów funkcjonują także dwa międzyzakładowe zespoły naukowo-badawcze: Politologicznych Zastosowań Sztucznej Inteligencji — kierownik prof. dr hab. Z. J. Pietraś i Geografii Wyborczej — kierownik dr Krzysztof Iwańczuk. W stadium organizacji znajduje się Pracownia Samorządu i Badań Lokalnych (dr Ryszard Setnik).

Proporcje między poszczególnymi grupami pracowników są prawidłowe, gdyż bez mała 1/3 stanowią samodzielni pracownicy nauki, nieco ponad 1/3 — doktorzy i prawie 1/3 asystenci.

Do końca 1996 r. spodziewane jest uzyskanie dalszych dwóch tytułów profesora, co dawałoby Wydziałowi prawa habilitowania, czyli pełne prawa akademickie.

Wykaz pracowników według zakładów zawiera Aneks nr 1.

i obronność kraju w myśli politycznej II Rzeczypospolitej”. Promotor: prof. dr hab. Jan Jachymek. Recenzenci: prof. dr hab. Piotr Matusak z Wojskowego Instytutu Historycznego w Warszawie i prof. dr hab. Zygmunt Mańkowski z UMCS.

Tab. 1. Zakłady i pracownicy (stan na 18 listopada 1994 r.)
Institutes and staff (the state of 18 Nov. 1994)

Lp.	Nazwa Zakładu	Pracownicy							
		Ogółem	Samodzielni					Pomocn.	
			prof. tyt.		prof. na stan.	doc. dr hab.	dr hab.	dr	mgr
zwyczaj.	nzw.								
1	Stosunków Międzynarodowych	10	1	-	-	-	2	4	3
2	Myśli Politycz. XIX i XX w.	9	1	-	-	1	2	3	2
3	Ruchów Politycznych	9	-	1	-	-	-	5	3
4	Systemów Politycznych	9	-	-	1	-	1	6	1
5	Badań Etnicznych	7	-	-	1	-	2	2	2
6	Socjologii Polityki	7	-	-	1	1	1	2	2
7	Dziennikarstwa	5	1	-	-	-	-	3	1
8	Praw Człowieka	3	-	-	-	-	1	1	1
	Ogółem	59	3	1	3	2	9	26	15

Oprócz pracowników naukowo-dydaktycznych obsługę Wydziału stanowi 6 pracownic Dziekanatu, 2 — Biblioteki Wydziałowej i 2 pracowników administracji.

BADANIA NAUKOWE

Do głównych kierunków badań realizowanych na Wydziale Politologii należą: stosunki międzynarodowe, polska myśl polityczna XIX i XX w., ruchy i systemy polityczne, socjologia polityki, mniejszości narodowe i etniczne, prawa człowieka.

W ostatnich latach dokonano korekty planów badań naukowych i osiągnięto interesujące wyniki, szczególnie w dziedzinie badania adaptacji państw do zmian ich środowiska wewnętrznego i międzynarodowego (łącznie z tworzeniem systemów sztucznej inteligencji), procesów transformacji systemowej — zwłaszcza w Europie Środkowoschodniej, oraz badań nad wpływem luki technologicznej na procesy adaptacji i procesów transnarodowych, stosunków Polski z jej wschodnimi sąsiadami, polskiej myśli politycznej.

W dobie obecnej badania koncentrują się na procesach transformacji w Europie Środkowowschodniej i innych nowych kierunkach badawczych, jak: dziennikarstwo, samorządy lokalne, geografia wyborcza, politologiczne zastosowania sztucznej inteligencji oraz feminologia. Intensyfikujemy badania behawioralne i służące praktyce politycznej oraz dotyczące różnych aspektów współpracy państw europejskich.

Przemiany społeczno-ustrojowe, które rozpoczęły się w 1989 r., nie zahamowały procesu publikowania wyników badań naukowych. Wręcz przeciwnie, dla wielu autorów stworzyły dogodną sytuację do wydania prac wcześniej przygotowanych.

Tab. 2. Prace opublikowane
The works published

Lp.	Rodzaj	1986-1989	1990-1991	1992-1993
1	Książki	31	50	33
2	Artykuły	267	287	237
3	Obcojęzyczne	12	68	41

Wzrost liczby publikacji naukowych jest godny podkreślenia w sytuacji przejściowego załamania się rynku wydawniczego i trudności finansowych związanych z drukiem.

Wyniki badań naukowych prezentowane są na sesjach i konferencjach organizowanych zarówno przez Wydział, jak i poszczególne zakłady.

O sympozjach naukowych, mających charakter międzynarodowy, napiszemy omawiając współpracę z zagranicą, tu tylko wymienimy przykładowo tematykę niektórych sesji krajowych:

— „Przeszłość — Przyszłość. W 200 rocznicę Konstytucji 3 Maja” — maj 1991 r.

— „Systemy ekspertowe w politologii” — maj 1991 r.

— „Mniejszości narodowe w polskiej myśli politycznej XX w.” — listopad 1991 r.

— „Transformacje i turbulencje w światowym systemie stosunków międzynarodowych” — czerwiec 1992 r.

— „Religia i Kościół rzymskokatolicki w polskiej myśli politycznej (1918-1993)” — grudzień 1993 r.

Pracownicy Wydziału biorą udział jako referenci w licznych konferencjach naukowych organizowanych w Lublinie — zwłaszcza przez Instytut Europy Środkowo-Wschodniej, Lubelskie Towarzystwo Naukowe, Katolicki Uniwersytet Lubelski czy inne placówki.

Trzech pracowników Wydziału Politologii pełni funkcję redaktorów naczelnych następujących pism:

1. „The Polish Political Science Year Book” — prof. dr hab. Z.J. Pietraś.
2. „Transformacje” — prof. dr hab. Lech Zacher.
3. „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska” sectio K — prof. dr hab. J. Jachymek.

Wynikiem uznania dla osiągnięć naukowo-badawczych pracowników Wydziału Politologii jest zasiadanie wielu z nich w gremiach kierowniczych organizacji czy wydawnictw:

1. Prof. dr hab. Jan Jachymek — jest ekspertem Ministra Edukacji Narodowej (Zespół Nauk Społecznych), wiceprzewodniczącym Rady Naukowej Zakładu Historii Ruchu Ludowego, członkiem Kolegium Redakcyjnego „Roczników Dziejów Ruchu Ludowego” i członkiem Zarządu Głównego Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego.

2. Prof. dr hab. Władysław Kucharski — jest członkiem Komitetu Badań Polonii PAN.

3. Prof. dr hab. Edward Olszewski — jest członkiem Komitetu Nauk Politycznych PAN.

4. Prof. dr hab. Ziemowit Jacek Pietraś — jest członkiem Komitetu Nauk Politycznych PAN, pierwszym wiceprezesem Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych.

5. Dr hab. Henryk Chałupczak — jest członkiem Komitetu Badań Polonii PAN.

6. Dr hab. Zbigniew Hołda — jest wiceprezesem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Kryminologicznego.

WSPÓLPRACA Z ZAGRANICĄ

Po 1989 r. zostały wydatnie rozszerzone kontakty naukowe z zagranicą. Od tego czasu pracownicy Wydziału nawiązali łączność naukową z około 200 ośrodkami naukowymi na całym świecie. Związane to było zwłaszcza z przygotowywanymi konferencjami o zasięgu międzynarodowym — „Transnational Future of Europe” (grudzień 1990) oraz cyklicznych konferencji — „Science, Technology and Politics”: (grudzień 1989, wrzesień 1991, grudzień 1992). Realizowano też projekt badawczy sponsorowany przez Radę Europy: „Democratization in Central Europe and Its Impact on Ethnic Relations”.

Pracownicy Wydziału uczestniczą corocznie w około 15–20 konferencjach międzynarodowych, z reguły wygłaszając referaty. Zwykle kilka osób rocznie korzysta ze staży zagranicznych, najczęściej w USA, Francji, Niemczech, Szwecji i Włoszech.

Zapraszani są także jako *visiting professors*. Najczęściej w tej roli wyjeżdżali: prof. Z. J. Pietraś — do Lock Haven University of Pennsylvania, University of Minnesota, Mac Alester College w St. Paul, Harvard Law School (USA); do uniwersytetów Londynu (Wielka Brytania); Edynburga (Szkocja) oraz prof. Lech Zacher — do Harvard University, Princeton University, University of Michigan, University of Pittsburgh (USA). Także inni pracownicy naukowcy Wydziału wyjeżdżają na krótsze lub dłuższe pobyty zagraniczne.

Podobnie wykładowcy zagraniczni goszczą na Wydziale Politologii, realizując wykłady i spotkania naukowe. Na przykład w roku akademickim 1991/92 gościliśmy 8 profesorów zagranicznych. W roku akademickim 1992/93 całosemestralne wykłady gościnne realizował profesor Simon Foster z Oxford University (Wielka Brytania), a stypendium amerykańskiej fundacji IREX wykorzystała Beata Rybczyński. Ponadto gośćmi Wydziału Politologii było 7 profesorów: Miriam Ben-Joseph (De Paul University in Chicago, USA), Mary-Ann Sullivan (Bluffton College, USA), Russel F. Farnen (University of Connecticut), Michael Sutton (Sussex University, Wielka Brytania), Paul Kubicek (amerykański wykładowca wizytujący Uniwersytet Lwowski, Ukraina), Markian Malskyj oraz Jurij Tunyitsia (Uniwersytet Lwowski, Ukraina).

Latem 1993 r. prof. Z. J. Pietraś zorganizował Międzynarodową Szkołę Letnią „Gender and Society in East-Central Europe” w Lublinie.

W roku akademickim 1992/93 dr Marek Pietraś wygrał 2 konkursy na stypendia naukowe i przebywał w Social Science Research Council — Mac Arthur Foundation w University of Pittsburgh (USA) oraz na stypendium EWG w University of London (Wielka Brytania). Mgr Beata Surmacz odbyła staż w Uniwersytecie Lwowskim (Ukraina), dr Hanna Dumala zorganizowała pobyt i wykłady dla grupy studentów Wydziału Stosunków Międzynarodowych ze Lwowa.

Pracownicy Zakładu Stosunków Międzynarodowych uczestniczyli w konferencjach międzynarodowych, m.in. w Acapulco, East Lansing, Pittsburghu i Wiedniu, wygłaszając referaty. Prof. dr hab. Z. J. Pietraś uzyskał grant (15 000 ECU) XII Dyrektoriatu Generalnego Unii Europejskiej na zorganizowanie międzynarodowej konferencji — „The Future of East-Central Europe”. Dr H. Dumala realizuje grant dydaktyczny PHARE SIERRA Unii Europejskiej, przyznany przez Fundację J. Monneta. Dr Andrzej Dumala i dr H. Dumala realizują zajęcia kursu „Peoples of the Baltic” w ramach Satelitarnego Uniwersytetu Bałtyckiego. W 1994 r. Zakład realizować będzie dwa programy TEMPUS-a.

Profesor Lech Zacher brał udział w konferencjach międzynarodowych: „Socjologia ekologiczna”, Paryż, marzec 1993; „Rola uniwersytetów w kon-

tekście etyki zawodowej”, Petersburg, czerwiec 1993; „Transformacje w Europie Wschodniej i Zachodniej”, Lyon, grudzień 1993; „Zmiany świadomości ekologicznej w procesach transformacji społecznej”, Berlin, grudzień 1993 r.

Pracownicy Zakładu Badań Etnicznych współpracowali ze stowarzyszeniami i instytucjami polonijnymi: prof. dr hab. Władysław Kucharski — Austrii, dr Jan Sęk — w Brazylii, dr hab. Grzegorz Janusz — w Niemczech. Mgr Elżbieta Michalik utrzymywała łączność naukową z Uniwersytetem w Sztokholmie (Szwecja), a mgr Witold Misiuda z Uniwersytetem w Rzymie (Włochy). Dr hab. Marian Jelenkowski współpracuje z Fundacją Amerykańską Partners for International Education and Training.

Prof. dr hab. E. Olszewski brał udział w konferencji na Uniwersytecie w Kopenhadze (Dania), — w czerwcu 1993 r. — na temat emigracji polskiej w Danii oraz wygłosił 7 referatów w różnych miastach, które to wykłady połączono ze spotkaniami autorskimi.

Mgr Katarzyna Krzywicka opracowała projekt badawczy: „Kościoły protestanckie w regionie Karaibów” w ramach konkursu zorganizowanego przez Comisión de Est s sobre la Historia de la Iglesia Latinoamericana — Cehila — Caribbean.

Współpracę z zagranicą rozwijają zwłaszcza Zakłady: Stosunków Międzynarodowych oraz Socjologii Polityki. Dzięki ich staraniom odbyły się na Wydziale Politologii konferencje międzynarodowe:

1. „Science, Technology and Politics” (I) — grudzień 1989
2. „International Ecological Security” — grudzień 1989
3. „Transnational Future of Europe” — grudzień 1990
4. „Transition to Democracy in Eastern Europe” — kwiecień 1991
5. „Science, Technology and Politics” (II) — wrzesień 1991
6. „Science, Technology and Ecology” — grudzień 1992
7. „Environmental Thinking, Activities and Socio-Political Impacts” — październik 1993.

Pracownicy Wydziału uczestniczyli w konferencjach międzynarodowych organizowanych przez Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej w Lublinie.

Na przełomie maja i czerwca 1994 r. odbyła się w Lublinie konferencja „The Future of East-Central Europe”. W ostatnim roku rozwinęły się kontakty naukowe z uczelniami Ukrainy: z Wydziałem Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Lwowskiego, Ośrodkiem Badania Polityki Zagranicznej Uniwersytetu w Odessie, Uniwersytetem w Łucku oraz Fundacją Eustachego Dzieduszyckiego „Czas pojednania polsko-ukraińskiego”. Aktualnie jesteśmy w trakcie wymiany stypendystów i wykładowców z Uniwersytetem we Lwowie.

STUDENCI I DYDAKTYKA

W roku akademickim 1994/95 studiuje na Wydziale Politologii UMCS 1217 studentów.

Tab. 3. Studenci Wydziału Politologii (stan na 18 listopada 1994 r.)
Students of the Politology Faculty (the state of 18 Nov. 1994)

Rok	Studia dzienne	Studia zaoczne	Ogółem
I	156	181	337
II	206	136	342
III	175	88	263
IV	100	55	155
V	90	30	120
Razem	727	490	1217

Zarówno lokalowe, jak i kadrowe możliwości Wydziału określają optymalną liczbę studiujących na około 1 000 studentów, w połowie dziennych i drugiej zaocznych.

Od początku istnienia studiów politologicznych realizowano program pod kątem specjalizacji społeczno-ustrojowej. W 1985 r. wprowadzono blok przedmiotów pedagogizacyjnych, dających absolwentom uprawnienia nauczycielskie (Wiedza o społeczeństwie).

W latach 1989–1990 rozpoczął się pierwszy etap modernizacji programu studiów politologicznych, polegający na przystosowaniu do zachodzących w Polsce przemian społeczno-ustrojowych. Modyfikacje planu studiów zmierzały również w kierunku zmniejszenia liczby godzin w 5-letniej siatce i zwiększenia tychże na przedmioty wybierane przez studenta. Wynoszą one ponad 25% limitu godzin przewidzianych planem studiów.

Dalsza modernizacja programu studiów ma na celu przygotowanie absolwentów do kształtowania struktur społecznych i politycznych; kształcenie menedżerów polityki potrafiących organizować, np. kampanie wyborcze, a także umiejących analizować i prognozować przemiany polityczne.

Nowe perspektywy otworzą się przed studentami, którzy po IV semestrze będą wybierać pomiędzy specjalnością społeczno-ustrojową a specjalizacją dziennikarską oraz stosunków międzynarodowych.

Dotychczas absolwenci znajdują przeważnie zatrudnienie w szkolnictwie, redakcjach środków społecznej komunikacji, administracji państwowej, partiach politycznych i innych instytucjach oraz organizacjach.

W perspektywie najbliższej od roku akademickiego 1995/96 zamierzamy kształcić dziennikarzy i pracowników instytucji międzynarodowych.

Na Wydziale Politologii bardzo żywy jest społeczny ruch studencki. Intensywną i urozmaiconą działalność prowadzi wydziałowy klub studencki „Enklawa”. Działa Studenckie Koło Nauk Politycznych, Dyskusyjny Klub Polityczny, a ostatnio powołano Studenckie Koło Dziennikarskie.

BAZA

Wydział Politologii dysponuje wolno stojącym budynkiem przy Placu Litewskim 3 (pałac poradziwiłowski) o ogólnej powierzchni 2402 m².

Baza lokalowa pozwala na zaspokojenie potrzeb Wydziału. Składają się na nią: 16 pomieszczeń dla kadry naukowo-dydaktycznej, 11 sal wykładowych i ćwiczeniowo-konwersatoryjnych, 4 pomieszczenia dla pracowników administracji, sala posiedzeń Rady Wydziału, pokój lektorów, biblioteka (ponad 11 000 tomów i liczne tytuły prasy krajowej oraz zagranicznej).

Istnieje realna możliwość poprawy bazy lokalowej poprzez:

— przeprowadzenie generalnego remontu zabytkowego pałacu (są wszelkie plany i ekspertyzy wykonane przez Państwowe Konserwacje Zabytków), co pozwoli na uzyskanie 8 pokoi dla pracowników naukowo-dydaktycznych (w dachu). Prace rozpoczęły się w listopadzie 1994.

Remont generalny umożliwi zwiększenie liczby sal dydaktycznych przez zwolnienie pomieszczeń, które zajmują obecnie pracownicy naukowo-dydaktyczni. Usprawni ponadto funkcjonowanie gmachu przez dodatkowe przejścia — z bram na piętra. Poprawi estetykę tej części Placu Litewskiego, serca miasta Lublina.

WIZJA

W perspektywie 1996 r. realne staje się uzyskanie 3 tytułów profesorskich, co umożliwiłoby Wydziałowi zdobycie praw habilitowania — pełni praw akademickich. Możliwe jest także sfinalizowanie pomyślnie 5 przewodów habilitacyjnych i 6 doktorskich.

Tak wydatne wzmocnienie kadrowe będzie bardzo korzystne dla nowych specjalności studiów dziennikarstwa i stosunków międzynarodowych.

Na dotychczas funkcjonującym kierunku społeczno-ustrojowym kształcilibyśmy studentów pod kątem ich przyszłej pracy w partiach politycznych (menedżerów polityki) i organizacjach społecznych, z zapewnieniem przygotowania pedagogicznego, dającego prawo nauczania w szkole (wiedza o społeczeństwie). Warto dodać, że już obecnie spora grupa absolwentów politologii pracuje w redakcjach prasy, radia i telewizji w Lublinie, jak i w innych ośrodkach.

Na specjalności stosunki międzynarodowe przygotowywani byłiby zaś przyszli pracownicy dyplomacji i instytucji międzynarodowych.

Tak zarysowana wizja rozwoju Wydziału jest realna, gdyż absolutną większość pracowników stanowią ludzie stosunkowo młodzi, zdolni, ambitni i ogromnie pracowici. Już dziś Wydział Politologii UMCS jest atrakcyjnym miejscem pracy, czemu dają wyraz liczni naukowcy starający się o zatrudnienie, a pochodzący nie tylko z Lublina, ale także z Warszawy i innych ośrodków naukowych kraju.

Ponieważ ranga politologii w krajach demokratycznych rośnie — to także uzasadnia realność wizji rozwoju Wydziału.

ANEKS 1

SPRAWY OSOBOWE WYDZIAŁU POLITOLOGII

I. Rada Wydziału

1. Prof. zw. dr hab. Jan Jachymek — dziekan; 2. Prof. dr hab. Marek Żmigrodzki — prodziekan ds. nauki i współpracy z zagranicą; 3. Prof. dr hab. Edward Olszewski — prodziekan ds. studenckich; 4. Prof. zw. dr hab. Ziemowit Jacek Pietraś — członek Kolegium Dziekańskiego; 5. Prof. zw. dr hab. Lech Ludorowski; 6. Prof. dr hab. Władysław Kucharski; 7. Prof. dr hab. Lech Zacher; 8. Doc. dr hab. Józef Krukowski; 9. Doc. dr hab. Antoni Mieczkowski; 10. Dr hab. Henryk Chałupczak; 11. Dr hab. Andrzej Czarnocki; 12. Dr hab. Zbigniew Hołda; 13. Dr hab. Marian Jelenkowski; 14. Dr hab. Grzegorz Janusz; 15. Dr hab. Czesław Maj; 16. Dr hab. Włodzimierz Mich; 17. Dr hab. Zbigniew Szeliga; 18. Dr hab. Alicja Wójcik; 19. Dr Agnieszka Pawłowska — przedstawiciel młodych pracowników nauki; 20. Mgr Henryk Soćko — przedstawiciel młodych pracowników nauki; 21. Mgr Elżbieta Nieczaj — przedstawiciel pracowników nie będących nauczycielami akademickimi; 22. Jarosław Zdrojkowski — przedstawiciel studentów; 23. Dr Hanna Dumala — przedstawiciel Związku Nauczycielstwa Polskiego.

II. Pracownicy Wydziału

Zakład Stosunków Międzynarodowych

1. Prof. zw. dr hab. Ziemowit Jacek Pietraś — kierownik; 2. Dr hab. Andrzej Czarnocki; 3. Dr hab. Czesław Maj; 4. Dr Krzysztof Iwańczuk; 5. Dr Andrzej Dumala; 6. Dr Hanna Dumala; 7. Dr Marek Pietraś; 8. Mgr Dariusz Kondrakiewicz; 9. Mgr Beata Surmacz; 10. Mgr Agata Ziętek.

Zakład Myśli Politycznej XIX i XX w.

1. Prof. zw. dr hab. Jan Jachymek — kierownik; 2. Doc. dr hab. Antoni Mieczkowski; 3. Dr hab. Włodzimierz Mich; 4. Dr hab. Alicja Wójcik; 5. Dr Ewa Maj; 6. Dr Stanisław Michałowski; 7. Dr Krystyna Trembicka; 8. Mgr Zbigniew Adamowicz; 9. Mgr Waldemar Paruch.

Zakład Ruchów Politycznych

1. Prof. dr hab. Edward Olszewski — kierownik; 2. Dr Jadwiga Krzyszycha; 3. Dr Maria Marczewska-Rytko; 4. Dr Bogusław Pawłowski; 5. Dr Stefan Stępień; 6. Dr Danuta Winiarska-Tworóg; 7. Mgr Henryk Soćko; 8. Mgr Katarzyna Krzywicka; 9. Mgr Zenon Tymoszuć.

Zakład Systemów Politycznych

1. Prof. dr hab. Marek Żmigrodzki — kierownik; 2. Dr hab. Zbigniew Szeliga; 3. Dr Marek Chmaj; 4. Dr Bożena Dziemidok; 5. Dr Agnieszka Rybczyńska; 6. Dr Ryszard Setnik; 7. Dr Wiesław Tchórzewski; 8. Dr Stanisław Wójcik; 9. Mgr Wojciech Sokół.

Zakład Socjologii Polityki

1. Prof. dr hab. Lech Zacher — kierownik; 2. Doc. dr hab. Józef Krukowski; 3. Dr hab. Marian Jelenkowski; 4. Dr Agnieszka Pawłowska; 5. Dr Iwona Przeor-Pastuszak; 6. Mgr Agnieszka Klosowska; 7. Mgr Justyna Kowalczyk.

Zakład Dziennikarstwa

1. Prof. zw. dr hab. Lech Ludorowski — kierownik; 2. Dr Halina Opolska; 3. Dr Elżbieta Sawa-Czajka; 4. Dr Michał Zieliński; 5. Mgr Beata Romiszewska.

Zakład Praw Człowieka

1. Dr hab. Zbigniew Hołda — kierownik; 2. Dr Andrzej Miszczuk; 3. Mgr Bogumił Szmulik.

Zakład Badań Etnicznych

1. Prof. dr hab. Władysław Kucharski — kierownik; 2. Dr hab. Henryk Chałupczak; 3. Dr hab. Grzegorz Janusz; 4. Dr Stanisław Barć; 5. Dr Jan Sęk; 6. Mgr Andrzej Kowalczyk; 7. Mgr Waldemar Misiuda; 8. Mgr Elżbieta Michalik.

III. Sekretariat Dziekana

1. Mgr Elżbieta Kolińska.

IV. Dziekanat

1. Mgr Elżbieta Nieczaj — kierownik; 2. Mgr Ewa Mędreć; 3. Barbara Boguta; 4. Ewa Krysińska; 5. Zofia Wójcik.

V. Biblioteka

1. Mgr Anna Broda — kierownik; 2. Mgr Maria Pańniczek.

ANEKS 2

KSIAŻKI AUTORSKIE I WYDAWNICTWA ZWARTE POD REDAKCJĄ PRACOWNIKÓW WYDZIAŁU POLITOLOGII

Barć Stanisław: *Marian Pankowski: poeta-prozaik-dramaturg*, Lublin 1991; *Pisarska rozróżba. W 70-lecie urodzin Mariana Pankowskiego*, red. (...), T. Korzeniowski, B. Przytasz, Sanok 1990; M. Pankowski. *Zielnik złotych śniegów*. Wybór tekstów, przedmowa i redakcja (...), Lublin 1993, W. Odojewski, *Raptularz krytyczny*. Wstęp, wybór..., Lublin 1994.

Chałupczak Henryk: *II Rzeczypospolita a mniejszość polska w Niemczech*, Poznań 1992.

Czarnecki Andrzej: *Europa jako region współistnienia Wschód-Zachód w latach 1972-1989*, Lublin 1991.

Hołda Zbigniew: red. (...), A. Rzepliński, *Zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie a prawa człowieka*, Lublin 1992; (...), Z. Welcz, *Kryminologia*, cz. I, Lublin 1983; red. (...), T. Bojarski, J. Baranowski, *Prawa skazanych odbywających karę pozbawienia wolności*, Lublin 1988; (...), A. Radek, A. Taracha, *Prawne i społeczne gwarancje praw osób pozbawionych wolności*, Lublin 1992.

Jachymek Jan: *Oblicze społeczno-polityczne wsi lubelskiej 1930-1939*, Lublin 1975; (...), Albin Koprucki, Józef Marszałek, *Ruch ludowy na Zamojszczyźnie*, Warszawa 1980; *Mysł polityczna PSL Wyzwolenie 1918-1931*, Lublin 1983; *Szkice z dziejów polskiej myśli politycznej*, red. (...), A. Koprucki, Lublin 1987; *Rola pości i senatora w II Rzeczypospolitej*, red. (...), Lublin 1989; *Polskie Stronnictwo Ludowe „Lewica” (1913-1924). Studium o powstaniu, działalności i rozkładzie ugrupowania politycznego*, Lublin 1991; *Korowodem roztańczonego. Historia Zespołu Tańca Ludowego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej 1953-1988*, Lublin 1991; *Mniejszości narodowe w polskiej myśli politycznej XX w.*, red. (...) Lublin 1992; *Neoagraryzm i trzecia droga. Przebudowa i walka o nową Polskę*, Lublin 1993.

Janusz Grzegorz: *Polonia w RFN*, Lublin 1990; *Zagadnienia teorii i praktyki grup etnicznych*, Lublin 1993.

Jelenkowski Marian: *Doktryna sprawiedliwości społecznej Johna Rawlsa*, Lublin 1989.

Krzyszczak Jadwiga: *Aktywność społeczno-polityczna nauczycieli liceów ogólnokształcących w świetle badań*, Lublin 1988.

Kucharski Władysław: Z. Tomkowski, *Polonia w Austrii*, Lublin 1976; *Związek Polaków „Zgoda” w RFN*, Lublin 1976; *Współpraca polsko-austriacka*, red. (...), Z. Tomkowski, Lublin 1978; *Stan i kierunki rozwoju oświaty polonijnej*, red. (...), Lublin 1978; *Spotkania nauczycieli polonijnych '80*, red. (...), Lublin 1981; *Stowarzyszenia i instytucje polskie w rdzennej Austrii w latach 1867-1918*, Lublin 1984; *Związek Polaków w Austrii „Strzecha” w latach 1894-1984 — Verband der Polen in Österreich „Strzecha” in der Jahren 1894-1984*, Lublin 1984; *Polacy w świecie. Polonia jako zjawisko społeczno-polityczne*, cz. I, II i III, red. (...), A. Koprucki, Lublin 1986; *Polonia w Austrii*, red. (...), Lublin 1987; *Wkład Polonii w odzyskanie przez Polskę niepodległości w 1918 roku*, red. (...), Lublin 1988.

Ludorowski Lech: *O postawie epickiej w „Trylogii” Henryka Sienkiewicza*, Warszawa 1970; *Sztuka opowiadania w „Ogniem i mieczem” Henryka Sienkiewicza*, Warszawa-Poznań 1977; *Artyzm „Trylogii” Henryka Sienkiewicza*, Warszawa 1988; red. (...): *Z badań nad literaturą i językiem*, Warszawa-Poznań 1974; *Z zagadnień historii literatury*, Zielona Góra 1977; *„Trylogia” Henryka Sienkiewicza. Historia-Dzieło-Recepcja*, Warszawa-Poznań 1978; *Funkcje patriotyczne i obywatelskie lektur młodego czytelnika*, Zamość 1982; *Z problemów poetyki historycznej*, Lublin 1984; *W kręgu zagadnień polskiej powieści historycznej XIX wieku*, Lublin 1984; *Trylogia-Sobieski-Victoria wiedeńska*, Lublin 1985; *Dramat polski XIX i XX wieku. Interpretacje i analizy*, Lublin 1987; *Studia z literatury polskiej i obcej*, Lublin 1988; *Romanów i Kraszewski*, Lublin-Romanów 1989; *Polska powieść historyczna XX wieku*, Lublin 1990; *Z Sienkiewiczem po Mazowszu*, Lublin-Płock 1990; *Henryk Sienkiewicz. Twórczość i recepcja*, Lublin 1991; *Polska powieść XIX wieku. Interpretacje i analizy*, Lublin 1992; *Motywy sakralne w twórczości Henryka Sienkiewicza*

cza, Zamość 1992; *Zamość w kulturze i literaturze*, Zamość 1992; Henryk Sienkiewicz. *List otwarty... Wilhelma II*, Lublin 1992; *Powieść polska XIX i XX wieku. Interpretacje-Analizy-Konteksty*, cz. II, Lublin 1993.

Maj Czesław: *Wartości polityczne w stosunkach międzynarodowych*, Lublin 1992.

Maj Ewa: *Jan Ludwik Popławski 1854-1908. Poglądy i działalność polityczna*, Lublin 1991.

Marczewska-Rytko Maria: *Populizm. Zagadnienia teorii i praktyki politycznej w Ameryce Łacińskiej*, Lublin 1992.

Mich Włodzimierz: *Jan Stecki (1871-1954). Portret polityka ziemiańskiego*, Lublin 1990; *Problem mniejszości narodowych w myśli politycznej polskiego ruchu konserwatywnego (1918-1939)*, Lublin 1992; „*Obcy w polskim domu*”, *nacjonalistyczna koncepcja rozwiązania problemu mniejszości narodowych*, Lublin 1994.

Michałowski Stanisław: *Mieczysław Biernacki (1862-1948). Lekarz i społecznik*, Warszawa-Łódź 1988; *Władysław Kunicki (1872-1941). Życie, działalność, poglądy*, Lublin 1990; *Myśl polityczna polskiej partii socjalistycznej (1918-1939)*, Lublin 1994.

Mieczkowski Antoni: *Oblicze polityczne regionu łomżyńskiego w latach 1919-1930*, Łomża 1983; *Geneza i działalność polityczna Stronnictwa Ludowego 1944-1949*, Lublin 1987.

Olszewski Edward: *Ruchy i doktryny polityczne w badaniach naukowych i dydaktyce*, red. (...), E. Palyga, Warszawa-Lublin 1981; *Racja stanu. Historia-teoria-współczesność*, red. (...), Lublin 1989; *Przemiany kultury politycznej w Polsce i Republice Federalnej Niemiec. Problemy teorii i praktyki*, red. (...), Lublin 1990; *Naród i państwo w myśli politycznej i działalności polskiego ruchu robotniczego (1882-1948)*, red. (...), Lublin 1990; *Tradycje i współczesność kultury politycznej w Polsce (1918-1990)*, red. (...), Lublin 1991; *Działacz polityczny. Modele i wzory osobowe polskiego życia politycznego 1918-1949*, red. (...), Lublin 1991; *Dzieje Włodawy*, red. (...), R. Szczygieł, Lublin-Włodawa 1991; *Emigracja polska w Danii 1893-1993*, Warszawa-Lublin 1993; *Po nocach Polska mi się śni...*, *Wiersze Polaków i emigrantów polskich w Danii*, wybór, wstęp, opracowanie (...), Lublin-Kopenhaga 1993.

Pietraś Ziemowit J.: *Dyplomatyczna misja specjalna jako instytucja prawa międzynarodowego*, Lublin 1978; *Międzynarodowa rola Chin*, Lublin 1990; *Teoria decyzji politycznych*, Lublin 1990; *Sztuczna inteligencja w politologii. Heurystyczne modelowanie procesów adaptacji politycznej*, Lublin 1990; *Wybrane problemy teorii i praktyki stosunków międzynarodowych*, red. (...), Lublin-Warszawa 1982; *Teoria i praktyka decydowania w polityce zagranicznej Stanów Zjednoczonych i Republiki Federalnej Niemiec*, (...), E. Cziomer, Kraków 1985; *Spółczesność międzynarodowa wobec problemów globalnych*, red. (...), M. Pietraś, Lublin-Warszawa 1986; *Podstawy teorii stosunków międzynarodowych*, Lublin 1986; *Współistnienie państw. Wstęp do międzynarodowych stosunków politycznych*, Lublin 1988; *Poland in International Affairs*, Minneapolis 1987; *Interesy narodowe a współistnienie państw*, red. (...), M. Pietraś, Lublin-Warszawa 1991; *Mechanizmy adaptacji politycznej*, red. (...), A. Dumala, Lublin 1990; *Militarne wyznaczniki międzynarodowej roli ChRL*, Lublin 1989; *Systemy ekspertowe w politologii*, Lublin 1991; *Transnational Future of Europe*, red. (...), M. Pietraś, Lublin 1992.

Przeor-Pastuszek Iwona: *Spółeczne wartościowanie techniki. Koncepcja i metodologia badań*, Lublin 1992.

Sęk Jan: *Parantele polsko-żydowskie na ziemi włoskiej*, Lublin 1988.

Stępień Stefan: *Polska Partia Socjalistyczna w województwie lubelskim 1944-1948*, Lublin 1980.

Szeliga Zbigniew: *System wyborczy do najwyższego organu przedstawicielskiego w europejskich państwach socjalistycznych*, Lublin 1990.

Wójcik Alicja: *Ruch robotniczy na Lubelszczyźnie do 1918 r.*, Lublin 1984; *Mysł polityczna Stanisława Augusta Thugutta (1873-1941)*, Lublin 1992.

Wójcik Stanisław: *Naród i państwo w myśli społecznej II Rzeczypospolitej*, Lublin 1987; *Cechy narodowe Polaków w polemikach okresu międzywojennego*, Lublin 1989.

Zacher Lech: *Problemy strategii rozwoju gospodarczego Polski Ludowej*, Warszawa 1974; *Zmiany strukturalno-jakościowe w gospodarce w dobie rewolucji naukowo-technicznej*, Warszawa 1977; *Sterowanie procesami rewolucji naukowo-technicznej. Przesłanki i założenia ogólne*, Wrocław-Warszawa 1978; *Studia nad zagadnieniami rewolucji naukowo-technicznej*, red. (...), H. Olszewski, Wrocław-Warszawa 1977; *Wizje przyszłości świata — Richta, Heilbroner, Schumacher*, Warszawa 1980; *Zagadnienia informacji oraz działalności innowacyjnej*, red. (...), Warszawa 1980; *Nauka-technika-społeczeństwo*, red. (...), Wrocław-Warszawa 1981; *Rozwój człowieka i społeczeństwa w uwarunkowaniach współczesnej cywilizacji*, red. (...), R. Łukaszewicz, Wrocław 1984; *Społeczne wartościowanie techniki. Przegląd zagadnień*, red. (...), Wrocław-Warszawa 1984; *Filozofowie o technice. Interpretacje dawne i nowe*, red. (...), Warszawa 1986; *Globalne problemy współczesności*, Lublin 1992; *Społeczeństwo informacyjne. Aspekty techniczne, społeczne i polityczne*, red. (...), Lublin-Warszawa 1992.

Żmigrodzki Marek: *System partyjny Ludowej Republiki Bułgarii*, Warszawa 1977; *Polonia w Belgii*, Lublin 1978; *Partie sojusznice w państwach typu socjalistycznego*, Lublin 1981; *Współczesne państwowe systemy polityczne*, A. Korybski, Z. Szeliga, (...), Lublin 1983 (I wydanie), 1987 (II wydanie); *Partie sojusznice w państwach socjalistycznych*, Warszawa 1988; *Polityczno-ustrojowe wyznaczniki roli ChRL*, Lublin 1990; *Współczesna polonia belgijska oraz jej stowarzyszenia i instytucje*, Lublin 1990.

SUMMARY

The paper introduces and describes the Politology Faculty of the Maria Curie-Skłodowska University. Our Faculty is the newest of nine ones that form the university. It has been created by the University Senate on January 20, 1993 and started its autonomous operation on February 15 of that year.

The Politology Faculty has eight departments. The departments are independent research groups which pursue scholarly endeavours along with teaching duties. The scope of our research may be characterized by the profile of departments operating at the Faculty. These are as follows: International Relations Department, Department of 19th and 20th Century Political Thought, Comparative Politics Department, Political Movements Department, Political Sociology Department, Ethnic Studies Department, Journalism Department and Human Rights Department.

We employ sixty faculty members, eighteen of whom hold post-doctoral degrees. There are 9,653 students, including 611 attending school full-time and 342 part-timers. At the moment, we offer one major in political science. In addition to required classes in social sciences and politics, students are taught education which allows them to pursue teaching career. In the upcoming years we plan to introduce a new specialization in journalism and a new major in international relations respectively.

Our Faculty cooperates with many research institutions in Europe and the United States. Our scholars prepare about 150 publications yearly, including the ones in foreign languages.